

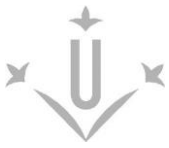
INFORME DEL RECTOR AL CLAUSTRE DE LA UNIVERSITAT DE LLEIDA DEL 30 DE MAIG DE 2014

Voldria començar aquest informe de maig parlant precisament dels informes del rector. En l'anterior Claustre es va sol·licitar al rector que fes els informes de gestió d'acord amb el que els Estatuts reclamen. Vull manifestar que el senyor Josep Maria Romero, que va ser qui va fer aquesta objecció al rector, tenia bona part de raó en la qüestió formal que reclamava. El meu informe de gestió no s'ajustava plenament al que els nostres estatuts reclamen. Davant aquest fet m'agradaria manifestar davant el Claustre tres qüestions.

La primera és demanar disculpes perquè el primer que està obligat a complir amb tota netedat els Estatuts de la nostra universitat és el rector. I haig de confessar públicament que, a aquest efecte, no havia consultat amb absolut detall els Estatuts, i en certa forma donava per entès que el rector podia organitzar el seu discurs segons el seu criteri i segons la conjuntura universitària.

La segona qüestió que desitjo manifestar és que no hi ha hagut per la meua banda cap intent de furar informació al Claustre. De fet, el meu primer informe com a rector el vaig fer més "estatutari", i llavors va haver-hi alguns membres del Claustre que em van dir que va ser innecessàriament llarg i detallista. I com que, per desgràcia, ja vénen massa pocs companys i companyes al Claustre, doncs vaig pensar a fer un informe més breu i àgil. I va ser aquesta raó, la de no incórrer en un discurs llarg i detallat, i també la intenció de fer l'informe una mica més polític i dinàmic, el que em va moure a efectuar-lo d'aquesta forma en el passat Claustre. Voldria que el Claustre estigués plenament convençut que aquestes, i no unes altres, van ser les raons.

I tercera qüestió. A partir del Claustre d'avui, crec que el que és pertinent és dedicar un Claustre més purament a la gestió duta a terme i un altre a la reflexió de la política universitària més genèricament considerada. O bé unir en un mateix claustre ambdues qüestions. En qualsevol cas, queda clar per al rector que una vegada a l'any hem de passar un informe de gestió que s'ajusti plenament als Estatuts de la nostra universitat. Demano, doncs, disculpes i faig propòsit d'esmenar-me.

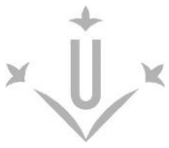
Passem ara a parlar de la situació universitària general i de l'estat de la nostra universitat.

No existeixen grans novetats quant a la política universitària del Govern central i del Govern autonòmic. Jo diria que en el cas del primer hi ha una certa paràlisi. Tal vegada, sembla un ministeri que, en el tema d'universitats, no s'atreveix de debò a fer els plans que ideològicament tenen al cap. Això es deu a la personalitat del ministre, a les desavinences internes dins del Ministeri i del partit que sustenta el Govern i, en certa mesura, al fet que la sintonia per fer reformes a la universitat espanyola no troba un mínim ressò en els rectors de les universitats ni públiques ni privades, la qual cosa no deixa de ser un veritable rècord. Crec que en els últims temps la CRUE ho ha dit amb meridiana claredat. Almenys existeixen tres punts de desacord bastant frontals.

Primer. La política de taxes i beques. Quant a les taxes, creiem que no ha de perdre's el sentit de l'equitat econòmica en l'accés a la universitat. Això significa que no ha d'haver-hi més augment dels preus de les matrícules en cap dels nivells formatius universitaris. I especialment hem de preservar un preu públic de màster que no impedeixi als alumnes ni cursar-los ni accedir-hi. Per això, la Universitat de Lleida manté una bonificació del 30% de la matrícula dels màsters com una forma d'ajudar els nostres estudiants i els nostres màsters.

I quant a les beques, no estem d'acord que un dret es converteixi en una competició. En una època de crisi, no estem d'acord que els que menys tenen siguin les persones a qui es posin més dificultats per fer una carrera universitària. Ni la quantia és l'adequada (de 3.100 a 2.800 euros de mitjana, un 10% de descens) ni les formes plenes d'incertesa i complexitat són les convenientes, i per això el Ministeri ha de variar en ambdues, quantia i forma, la seva política actual. Més beques, per a qui més les necessiti econòmicament i amb majors facilitats de gestió. Per això, la nostra universitat ha destinat 60.000 euros a poder ajudar aquells estudiants que tinguin dificultats que els impedeixin matricular-se.

Segon. La política de professorat del Ministeri la considerem plenament lesiva per a les universitats públiques. La taxa de reposició senzillament ha de desaparèixer, perquè hipoteca el futur de les universitats i el futur de les joves generacions de docents que troben el seu camí truncat. És una política de reducció del funcionariat que comparteix també el Govern de la Generalitat, i de la qual parlaré més endavant. Es va cap a una política de menys ocupació, més precària i pitjor remunerada, la qual cosa afecta

igualment les plantilles del PAS. I sense el nombre i la qualitat adequada de treballadors universitaris, no es pot demanar que la universitat espanyola i catalana segueixi el camí de l'excel·lència. Ens demanen que siguem un Ferrari i ens donen pressupostos de Seat 600. Harvard té 35.000 milions de dòlars, gairebé el pressupost de la Generalitat de Catalunya. Crec sincerament que les universitats haurien de ser veritablement autònomes per poder confeccionar les seves plantilles segons els seus plans estratègics de futur i amb relació als estudis que elles mateixes aprovin.

I el tercer desacord amb el govern de Madrid és la recerca. Crec que no descobreixo res si dic que per al Govern sembla que la recerca sigui una despesa i no una inversió. El fet és per descomptat molt greu, perquè compromet el futur de molts instituts i grups de recerca construïts en els últims anys. Però encara és més greu si ho comparem amb altres països europeus que no només no congelen els seus pressupostos de recerca sinó que els augmenten. Crec que no és apocalíptic dir que si aquesta política es perllonga perdrem bona part d'allò que fins ara hem aconseguit i, si més no, una oportunitat única per sortir ben parats i ben preparats de l'actual crisi.

És per tot el que acabo de dir que els rectors espanyols creiem que el Govern hauria de retirar el RDL 14/2012 de mesures urgents de racionalització de la despesa pública en l'àmbit educatiu. En qualsevol cas, crec que estic en disposició d'afirmar que el manifest llegit fa poques setmanes en totes les universitats espanyoles és més que probable que no sigui l'última de les accions de la CRUE si el Govern no varia les seves posicions.

Amb el Govern de la Generalitat tenim, com és normal, trobades i desacords. Haig de dir que, en general, en les coses que concerneixen la política universitària general, el rectorat no sempre comparteix els criteris de la Secretaria d'Universitats. En el tema de les taxes, les propostes s'han acceptat de facto com un mal menor. En la política de professorat crec que les coincidències de fons amb el Govern de Madrid són nombroses, com deia abans. La Secretaria ja ha manifestat que en els deu propers anys haurien de deixar d'existir mil professors permanents, la qual cosa suposaria per a la Universitat de Lleida uns seixanta.

Aquí el desacord amb el Govern català és total. En aquest tema fonamental, bé podem dir que la Universitat de Lleida se la juga. La taxa de reposició no pot ser de tal intensitat que faci inviable els graus o els màsters, que faci inviable combinar docència i

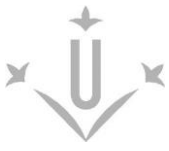

recerca, que faci inviable el nostre camí cap a l'excel·lència. Sense el professorat adequat en nombre i en qualitat, res no serà possible. I en aquest sentit, la nostra situació d'universitat demogràficament petita ens fa especialment sensibles a la qüestió de la reposició de les plantilles. No podem permetre que en els propers anys àrees de coneixement senceres quedin en perill d'extinció. En aquest sentit, ja hem fet arribar al Govern no només la nostra preocupació sinó la política de personal acadèmic que ha de tenir la Universitat de Lleida per assegurar la viabilitat de futur de les seves titulacions. I també en aquest sentit haig de dir-vos que en els propers dies els rectors prendrem la iniciativa de presentar al Govern un programa de política de professorat per a les universitats públiques catalanes. Crec, sincerament, que aquest és dels assumptes més transcendents per a la nostra universitat i no deixarem de plantar-hi cara amb tota fortalesa, sols i en companyia de les altres universitats catalanes.

També en la política de finançament creiem que el Govern català ha de revisar en profunditat les seves actuals prioritats. Aquí ens estem referint a la política amb majúscules. No toca als rectors dir al Govern com ha de fer els seus pressupostos, però sí toca dir-li que la brutal baixada del finançament de gairebé un 21% des de 2011 i un deute per a la nostra universitat de 18 milions d'euros, no són suficients per cobrir les exigències lògiques que la societat ens demanda. Menys és menys. I la resta són metàfores desafortunades d'aquells que no freqüenten les aules i els laboratoris universitaris.

I, a més, resulta que no serveix de res que siguis una universitat responsable que no gasta més del que té, perquè la política d'"austericidi" afecta per igual les que no tenen dèficit i han fet bé els deures com aquelles universitats que han estirat més el braç que la màniga. Nosaltres anem complint adequadament el Pla Econòmic aprovat al juliol de 2011, però vull dir públicament que l'any que queda de legislatura no desitjo demanar-li a la nostra comunitat més sacrificis, excepte, és clar, que ocorreguessin unes circumstàncies molt greus en les quals tots decidíssim el contrari. Crec que hem fet tot el que havíem de fer i més, i ara ja no podem estrènyer-nos més el cinturó. Fins i tot el rectorat no descarta que, en determinades circumstàncies, hagi de tenir-se en compte un cert dèficit com a forma i manera de demostrar la nostra línia vermella.

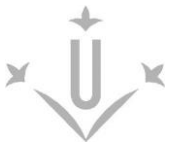
En canvi, haig d'afirmar que envers les actuacions de la Secretaria d'Universitats respecte a algunes de les qüestions particulars de la nostra universitat, el rectorat es sent

globalment satisfet de les respostes fins ara obtingudes bilateralment o en els òrgans col·legiats. Dic *globalment*, perquè com és lògic no tot són roses i violes en tots els moments. Però, en general, la Secretaria d'Universitats ha estat sempre sol·lícita i ha complert els acords polítics als quals ha arribat amb la nostra universitat en diverses qüestions acadèmiques. Per la nostra banda, creiem que aquesta és la sana relació que cal establir: mostrar els desacords amb llibertat i complir els acords amb lleialtat. Espero que en els propers mesos puguem comprovar, en alguns temes de docència, recerca i gestió universitària, que aquestes paraules del rector tenen raó. En temes com els nostres instituts de recerca, el RIS3, el consorci de serveis, la reforma de titulacions, la internacionalització, la política de personal o la implantació dels estudis de Veterinària a Lleida podrem comprovar-ho.

Parlem d'alguns d'aquests aspectes més concretament. En el capítol de recerca, hem perdut en els dos últims anys 800.000 euros de finançament procedents de la Generalitat. Segons els rànquings més actuals, mantenim una tasca investigadora acceptable en el marc de les universitats públiques espanyoles, i també acceptable, encara que en últim lloc, entre les catalanes. Com que estem convençuts que per mantenir una universitat normalitzada en camí a l'excel·lència cal mantenir el to investigador adequat, l'equip creu que hem de fer un renovat esforç en la nostra política científica entorn de les directrius del Pla Estratègic General i del Pla de Recerca. Per a això necessitem l'esforç de tots els membres de la nostra comunitat. Necessitem les polítiques que des del rectorat s'estan tractant de fer en temps de gran dificultat econòmica. Però també necessitem la complicitat de la Generalitat. En aquests moments estem treballant amb la Direcció General de Recerca en la confecció d'unes estratègies que permetin a la UdL augmentar la seva capacitat per atreure talent investigador, més finançament per als nostres instituts i majors dotacions per als nostres grups de recerca. Vull dir-vos que la Direcció General comparteix les nostres preocupacions, els nostres diagnòstics i estem treballant per complicitats per salvar aquelles qüestions del sistema que objectivament no són favorables a la UdL. Amb tot, vull informar-vos que hem aconseguit el reconeixement de 58 grups consolidats, quatre més que en l'anterior convocatòria.

Augmentar el prestigi dels graus, els màsters i la formació contínua de la nostra Casa ha de ser una prioritat absoluta. A més de la recerca, són les qüestions que estan sotmeses a

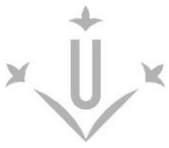

una major pressió competitiva dins del sistema. Les altres universitats no paren d'engegar iniciatives docents noves, entre elles, cada vegada més, les dobles titulacions. Aquí la complicitat amb centres i departaments ha de ser total i hem d'anar construint una nova docència basada a mirar el mercat de treball del present i del futur. En les Jornades de Poblet celebrades el mes passat al voltant del tema d'universitat i mercat de treball, va quedar ben clar que les universitats que encertin en la seva oferta docent de graus, màsters i formació contínua seran les que s'adaptaran millor al futur i les que creixeran. I, en el nostre cas, créixer en nombre d'alumnes és absolutament vital per mantenir un pes digne dins del sistema universitari català i espanyol.

Ara bé, una docència renovada vol dir també el compromís de cadascun dels professors i professores de la Casa per millorar tant com sigui possible la pròpia docència a l'aula, en les pràctiques o en qualsevol activitat docent. Al final, la major part del prestigi d'una universitat l'aconsegueix cada docent en la seva activitat particular amb els seus alumnes. Són aquests últims els qui al final avaluen i jutgen la universitat per la tasca dels seus professors. Les enquestes de satisfacció que duem a terme ens diuen que anem en un camí correcte, però també millorable en diversos aspectes.

Una de les qüestions cabdals per al funcionament de la nostra universitat i el seu futur és encertar en una adequada organització de la gestió universitària i en una encertada política de personal. En aquest sentit, crec que s'estan fent esforços des del Pla de Millora de la Gestió que aniran tenint fruits. No podem pensar en aquest capítol que els avanços són d'un dia per a un altre. Aquí el millor és procedir amb prudència i no pensar que la urgència és bona consellera. És veritat que hem de fer tota aquesta operació d'adequació de la gestió amb pocs recursos econòmics, però això no vol dir que no estiguem obligats a fer-la per guanyar en eficàcia i en eficiència en l'organització de la docència i de la tasca investigadora.

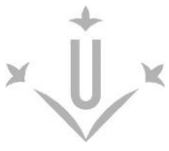
Per a això, considero que és imprescindible tenir una RLT adequada als temps que ens tocarà viure. Estem en aquests moments duent a terme el treball previ per començar a reflexionar amb tots els agents que intervenen en aquest important assumpte. M'agradaria que ho féssim amb confiança mútua entre tots. Que ningú pensi que des de l'equip de govern es volen fer coses per la porta de darrere. Com en molts altres assumptes, anirem pel camí de buscar complicitats i acords perquè finalment el resultat sigui assumit per la majoria de la Casa. Aquí el rector no concep el treball amb bàndols

enfrentats, sinó com una col·laboració entre tots per aconseguir una bona gestió al servei de la docència, la recerca i la resta d'activitats de la Universitat. En aquest important assumpte, doncs, s'hauran de buscar els acords. Però vull també dir que no hauríem de tenir por dels canvis que necessitem fer en benefici del futur de la Casa. M'agradaria pensar que en els mesos esdevenidors podrem felicitar-nos per l'èxit aconseguit.

També m'agradaria que tots fóssim conscients dels esforços que altres universitats estan fent per aconseguir majors quotes d'internacionalització. Cada vegada és més evident que el futur de les universitats públiques passarà per la seva capacitat de connectar-se amb el món. Crec que nosaltres tenim encara un gran recorregut a fer en mobilitat, en intercanvis docents i en col·laboracions científiques. Crec que no estem suficientment conscienciats que no podem quedar-nos a casa esperant que el món arribi a nosaltres. Hi ha centres, departaments i grups de professors i investigadors que estan aconseguint unes relacions internacionals molt satisfactòries, però també n'hi ha uns altres que estan massa tancats sobre si mateixos. La internacionalització no depèn només del que faci l'equip de govern, sinó de l'actitud general de la comunitat universitària. Us en poso un exemple. Jo he pogut fet un viatge institucional a diverses universitats xineses, amb resultats positius i esperançadors, perquè durant anys dos professors d'aquesta casa havien llaurat el terreny d'una forma esplèndida. Crec que als propers pressupostos hauríem de dedicar més recursos a la internacionalització, però crec que també hem de conscienciar-nos tots més sobre la transcendència d'aquest procés.

En els propers mesos una part del futur de la nostra Casa es jugarà amb la nostra participació en el denominat RIS3, un programa europeu per al desenvolupament econòmic, social i territorial d'Europa que estarà dotat amb un important pressupost. La Universitat de Lleida vol participar en els dos models de RIS3. Per al primer cas, volem participar en un projecte col·lectiu centrat en els temes agroalimentaris. En aquest sentit, ja hi ha converses i reunions perquè el lideratge l'assumeixi el Departament d'Agricultura de la Generalitat. Aquí nosaltres hem d'aspirar a estar en un lloc preferent, perquè els nostres grups de recerca i la nostra docència en aquestes matèries tinguin possibilitats de futur. Per al segon, en el cas del RIS3 propi de les comarques lleidatanes, estem recorrent els primers passos per liderar el procés i estar acompanyats per les institucions locals, les forces sindicals i les principals empreses del territori. Tots

dos són processos clau que poden aportar importants quotes de finançament a la nostra universitat.

Ara bé, aquest procés, que estarà obert a tota la nostra comunitat, ens l'hem de prendre molt de debò per buscar entre tots les idees força que després puguin consensuar-se amb els altres agents i de les quals es derivin programes d'actuació en què la Universitat sigui la principal protagonista. Us ho dic amb una certa solemnitat: seria imperdonable que no veiéssim amb claredat que una part important del futur de la nostra universitat ens el juguem encertant en una adequada participació en els RIS3. I aquest assumpte del RIS3 tindrà també algunes possibles implicacions amb la implantació dels estudis de Veterinària a la nostra universitat. En l'actualitat, el rectorat, la direcció de l'ETSEA i el Departament de Producció Animal hem acabat de perfilar la proposta acadèmica i la proposta d'hospital. Ara la portarem a la Secretaria d'Universitats, on en els últims temps hem anat trobant cada vegada majors suports per als nostres desitjos. Després haurem de consensuar-la amb el territori, encara que ja s'han efectuats diverses gestions sobre aquest tema. Encara hem de ser molt prudents. Les coses no estan aconseguides i continuaran sent difícils. Hi haurà alguna facultat que, a més, farà tot el possible perquè no tinguem els estudis de Veterinària a Lleida. Crec que les properes setmanes seran decisives, i esperem que el Govern continuï amb el seu suport i que la societat lleidatana faci el mateix, inclòs el Col·legi de Veterinaris, a qui anirem a explicar el projecte en una assemblea extraordinària, en què quedi clar, per descomptat, que la decisió última està en les nostres mans i en les del Govern. En qualsevol cas, vull agrair a la direcció de l'ETSEA, de CSA i del Departament l'extraordinària tasca duta a terme fins ara i que esperem acabi en bon port.

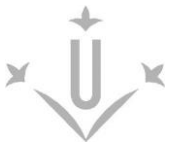
Un altre dels temes que em preocupen és la creació de serveis consorciats amb les altres universitats catalanes. La idea crec que és impecable, perquè, sens dubte, en la immensa major part de les ocasions, suposa un estalvi evident per a cadascuna de les universitats. Però, no obstant això, hem d'estar vigilants perquè el benefici sigui el mateix per a totes les universitats i que, en aquest cas, aquelles que tenen més envergadura no imposin condicions que no puguem assumir les més petites. En aquest sentit, ja he donat instruccions a Gerència i al vicerector de Campus per tal que la nostra universitat preservi els seus interessos econòmics i la seva dignitat institucional. Si no podem assegurar clarament les dues qüestions no jugarem el partit.

En el tema de la governança no hi ha novetat de cap tipus. Paràlisi total. I no crec que en els propers mesos, per les notícies oficioses de les quals disposem de Madrid i de Catalunya, hi hagi novetats significatives. El tema és sens dubte important, i políticament els governs no semblen voler assumir els possibles costos que això pugui tenir en aquests moments. I haig de dir també, en justícia, que la conjuntura política general tampoc ajuda a endinsar-se en aquest tema. De qualsevol manera, el rector defensa sempre el mateix en els diversos fòrums en els quals em trobo: participació i eficàcia són perfectament compatibles. Estic, doncs, a favor de la màxima participació de la comunitat universitària, a favor que el rector o rectora sigui un membre de la seva comunitat, al fet que hi hagi òrgans col·legiats compostos pels nostres representants i al fet que la societat també hi participi. Crec, no obstant això, que no hi han de participar els polítics i que ha de reforçar-se la capacitat de direcció de les persones que resultin democràticament triades. I aquesta posició, més detalladament, l'he exposat en reunions de la CRUE i l'ACUP i també al secretari d'Universitats.

Ara m'ocuparé de dues últimes qüestions: les relacions amb la societat del nostre entorn i el tema de la promoció externa de la nostra universitat. Sincerament, crec que tenim una bona relació amb el nostre entorn. Però crec igualment que és millorable. En aquests moments estem treballant amb la Diputació per establir un pla d'actuació conjunt per al desenvolupament del territori, en el qual delimitem aquelles qüestions en les quals podem treballar i col·laborar junts: Pla Estratègic per a les Terres de Lleida, Aules de la Gent Gran, Universitat d'Estiu, recerques concretes sobre diversos temes, etc. Crec sincerament que anem per bon camí, i en els propers mesos esperem signar un conveni que reculli la globalitat de les relacions.

Em pregunten sovint per la situació del Parc Científic. I dic sempre el mateix, el Parc gaudeix de bona salut en el sentit que la seva gestió és rendible. Quan obre les portes cada dia no perd diners. I també dic que el Parc té problemes per retornar els préstecs, com pràcticament tots els parcs científics catalans i espanyols. En aquests moments estem treballant amb la Secretaria d'Universitats i la Direcció General de Recerca per trobar un pla de negocis que permeti anar retornant els *parquetazos* d'una forma ordenada i raonable. Hem de ser realistes. La Generalitat no posarà un euro en aquests moments malgrat el compromís del conseller Solà en el seu moment. I el Ministeri d'Hisenda no està de gaire bon humor. Però, encara que preocupat, sóc optimista perquè

crec que la importància del Parc la veu tothom, l'èxit també i les administracions estan per oferir vies per a la seva continuïtat. Però us asseguro que és una lluita titànica en els passadissos dels ministeris.

Una de les qüestions que em preocupen especialment és la relació amb els nostres alumnes quan finalitzen la seva primera estada a la nostra universitat. I sobretot les seves possibilitats d'ocupabilitat. Crec sincerament que estem començant a ocupar-nos amb decisió d'aquests temes, especialment gràcies a les accions del SIAU, però també que ens queda moltíssim camí per recórrer. En aquest sentit, m'agradaria que abans que acabi el curs poguéssim celebrar una reunió de tots aquells agents interns i externs que estiguin implicats en aquest tema i que fóssim capaços per al proper curs d'elaborar un pla per a l'ocupabilitat de la UdL. I en aquesta tasca crec que ha de ser imprescindible la participació dels representants estudiantils i dels Alumnes de la nostra universitat. És una tasca que ja he encomanat a la vicerectora i en la qual posarem la màxima obstinació. I en aquest sentit, m'agradaria també que el Centre de Formació Contínua i la Fundació hi tinguessin una important participació.

Finalment, vull referir-me a un assumpte del qual cada dia tinc més consciència de la seva vital importància: em refereixo a la necessària promoció de la marca UdL. Ho diré amb claredat: hi ha altres universitats catalanes que no fan més coses que nosaltres, ni tan sols millor que nosaltres, però en canvi “venen” el que fan molt millor que nosaltres. Avui dia la promoció de la nostra institució ha de passar a un primer pla en la mentalitat de tots els treballadors de la nostra universitat. No n'hi ha prou de fer; cal fer públic, i molt bé, el que fem. Hem de crear definitivament la marca UdL, i vendre-la entre tots. I cadascun de nosaltres que s'esforci a fer bé una tasca ha de pensar sempre a donar-li sortida pública cap a l'exterior de la millor forma possible. En aquest sentit, vull anunciar que l'equip està elaborant un pla integral de promoció per posar-lo a discussió de tota la comunitat universitària.

Finalitzo. La falta de confiança en les nostres pròpies possibilitats pot ser un gran inconvenient per seguir fent de la nostra universitat un gran servei públic. Però també pot ser un gran inconvenient que no percebem amb claredat que si ens mantenim en el món de les rutines i no busquem cada dia la qualitat per aconseguir el prestigi social de les nostres actuacions, la Universitat de Lleida pot entrar en una senda de certa marginalització de la qual després sigui molt difícil sortir. Com a rector, crec que podem

mantenir un optimisme moderat a condició que ens ocupem d'anar renovant tots els aspectes de la nostra vida universitària.